

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt — kr.
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Falk beszámolója.

Debreczen, szeptember 12.

(—a.) Dr. Falk Miksa, Arad város orsz. gyűl. képviselője s a »Pester Lloyd« szerkesztője, csütörtökön tartotta beszámoló beszédét, melylyel nemcsak az aradi, de a fővárosi lapok is részletesen foglalkoznak.

Tagadhatlan, hogy Falk Miksa, kinek sok oldalú képzettségét mi sem vonhatjuk kétségbe, mint magán-ember is megérdemli az érdeklődést, — de emeli az ő jelentőségét azon körülmény, hogy ő szerkeszti a legnagyobb magyarországi német lapot, a »Pester Lloyd«-ot, mely nemcsak támogatója, de sok esetben szószólója a magyar kormányoknak, — a »Pester Lloyd« szerkesztője tehát igényt tarthat arra, hogy az ő kijelentéseit nagyobb figyelemre méltassuk, mint más közönséges mameluk beszédeit.

Ezen elismerés mellett őszintén kijelentjük, hogy mi fájdalommal látjuk a »Pester Lloyd« nagy befolyását. Nemcsak az üzleti világ, melynek magyarosodása csiga-lassúsággal halad előre, hanem a magyar kormányférfiak is a »Pester Lloyd«-ot támogatják s akárhány magyar ember asztalán ott fekszik a »Pester Lloyd«, holott a magyar lapok hiányzanak. Elterjedése megdöbbentő. Sokkal több előfizetője van, mint bármelyik magyar lapnak, természetes tehát, hogy sokkal gazdagabb is s befolyása is nagyobb. Hivatása az lenne, hogy a külföld felé védelmezze a magyar érdeke-

ket, szószólója lenne a magyar nemzeti aspirációknak, — e hivatást azonban a »Pester Lloyd« nagyon lanyhán tölti be s nem egyszer büns könnyelműséggel gunyolja ki a legszentebb nemzeti törekvéseket. Elég, ha e tekintelben a véderővitára utalunk, midőn a »Pester Lloyd« nem a nemzeti génusz, hanem a grancsár-szellem védelmezője volt. Az ilyen dolgoktól eltekintve, mi már azért se rokonszenvezhetünk a »Pester Lloyd«-dal, mert e lap a germanizáció egyik főtenyezője hazánkban, tehát minden téren ellenfelünknek tekintjük.

Nagyon meglepett tehát bennünket az, midőn e lap szerkesztője Aradon olyan hurokat pengetett, melyek békére akarják hangolni a függetlenségi pártot. A mi pártunk azonban a »Pester Lloyd«-dal nem egyezkedhetik, hiszen a mi gúny van a német szótárban, azt a »Pester Lloyd« egyszer-másszor már mindet a mi fejünkre szórta, — sőt legutóbb is — a közigazgatási vita idejében — a »Pester Lloyd« nagy merészen azt hangoztatta, hogy a függetlenségi pártot ki kell irtani.

Megpróbálták már a függetlenségi párt kiirtását nagyobb hatalmak is, mint a »Pester Lloyd«, de nem sikerült. Börtönnel és bitóval sujtották a függetlenségi törekvéseket, de azokat nem lehetett elnyomni. S míg e földön magyarok lagnak, addig a függetlenségi eszmék nem is halnak ki. Jól tudja ezt Falk Miksa, valamint azt is tudja, hogy a függetlenségi párt jelentékeny politikai

tényező Magyarországon, belátta, hogy a kiirtására vonatkozó fenyegetést nem lehet beváltani, azért beszél most tisztességes hangon a függetlenségi pátról.

Aradon Falk Miksa már beismerte, hogy a parlament helyzete felett a legközelebbi jövőben a függetlenségi párt fog dönteni. Az a párt, mely a közigazgatási javaslatot képes volt megbuktatni, előbb-utóbb nyakát szegi a Szapáry-kormányának. Falk Miksa is tart tőle, hogy a költségvetés tárgyalásánál a függetlenségi párt olyan akciót fog kifejteni, mint a minőt a közigazgatási vita alatt kifejtett s Szapáry nem kap költségvetést. Hizeleg tehát a függetlenségi pártnak s reméli, hogy a függetlenségi párt nem csekély higgadt elemei nem fogják megengedni a költségvetés megtagadására vonatkozó fenyegetés megvalósítását, még pedig nemcsak a párt érdekében szempontjából, hanem még inkább azon tiszta hazaszeretettel fogva, mely minden nézeteltérés daczára a függetlenségi párt tagjait éppen úgy lelkesíti, mint azokat, kik a vele szemben lévő táborban állnak.

Hát már most az olyan párt, mely ily tiszta hazaszeretettel táplál, megérdemli-e azt, hogy kiirtassék, a mivel a »Pester Lloyd« fenyegette?!

Azt is elismerte Falk Miksa Aradon, hogy a függetlenségi pártban vannak nemcsak jeles eszű, hanem nagy műveltségű férfiak is; ezt a »Pester Lloyd« eddig tagadta, folyton kisebbitte a párt tagjait, de most, hogy

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Kint az erdőn . . .

Kint az erdőn, virágos domb
 Oldalába,
 Heverészni, álmodozni
 Óraszámra,
 S nem kutatni, álmaink közt
 Mi az álom:
 — Van-e ennél szebb mulatság
 A világon?!

Jönnék elém, szállnak elém
 Tarka képek . . .
 Elidőzöm, elmulatok
 Sorra vélek.
 Ugy megy át mind, szívem fölött
 Lenge szárnyon:
 Mint a fecskék tavasztájt, az
 Oceánon.

Ugy mennek el, úgy szállnak egy
 Szebb vidékre . . .
 Egy várva-várt, édes jövő
 Közepébe.
 Csak menjetek, s váljatok ott
 Valósággra . . .
 Tarka képek, ábrándjaim
 Fecske-nyája.

Esik a nap; le is megy már
 Nem sokára,
 Halványpiros rózsaszírom
 A sugára.
 Mintha színt a rózsámtól
 Lopta volna,
 — Mintha ez is csak én velem
 Játsszadonna!

Piros sugár, sohse rajzold
 Őt előmbe.
 Szállj el inkább, menj el inkább
 Pihenőre.
 — Ezért ugyan ne mosolyogj
 A szemembe . . .
 Hiszen ő van így is, úgy is,
 Mindörökké az eszembe!

Szaboloska Mihály.

Uti napló.

Páris-schveiczi ut.

IX.

Maga a környék a rajnai vizeses körül regényes. Az említett Laufen-kastély az esés felett magas sziklán áll, és csinos tornyaival középkorbeli várhoz hasonlít. Vele szemben, a tulsó parton több diszes vendéglő és nyári-lak.

9 óra után egy negyeddél kezdődik a kivilágítás. Számos röppentyűt bocsátanak fel, ez jelzi a kivilágítás megkezdését. Azután a két partról reflector-lámpákkal megvilágítják a vizesést. Mikor ezt elsötétítik, akkor a szikla-oromon álló Laufen-kastélyt világítják meg, a sötét éjben magában vetődik ki a megaranyozott kastély. Ezután az esés körül fekvő tájra vetik a fényt. Közben ismét rakétákat bocsátanak fel, a mire fentebbi sorrendben görögtüzzel festik meg az esést, a várat és a tájat, majd zöld, majd lila, majd kék és piros színben gyönyörködik szemünk a megragadó vizesésen és környéken. Végre meggyújtják a két parton és a sziklán elhelyezett görögtüzet, biborveres lángba borul egyszerre minden, és minthogy a vizesés porzik, azt véli az ember, hogy erős füstgomoly lökődik fel.

A szép látványt elhagyva, a neuhauseni oldalon gyalog mentünk vissza Schaffhausenbe, a hova több mint egy órai gyaloglás után beértünk.

Aug. 17-én, reggel 9 órakor elindultunk vasuton Konstanzba, és ezzel elbucsuztunk a havasok és fenyvesek hazájától, a szép Schveicztől.

A szabadság hazájában, Schveiczbán ért

szükség van e párt jó indulatára, nagy kegyesen elismerő szavakat juttat neki. Köszönjük alássan a gráciát, de pártunk nem lesz hajlandó a lépvesszőre rászállani!

Falk Miksát annyira megszállotta Aradon a békülékenység szelleme, hogy azt is hangsúlyozta, hogyha politikai küzdelmet folytatunk is egymás ellen, ne engedjük azt soha oly módon elfajulni, hogy saját körünkben az elkeseredés és gyűlölet érzelmei üthessék fel rúf fejüket. Nagyon szép szavak ezek, de hát első sorban a »Pester Lloyd«-nak kellene ezeket követni!

A mit Falk Miksa — a lelkes aradi nép körében — az Uzelácz-ügyről mondott, mely felett megbotránkozását fejezte ki, annak nem nagy súlyt tulajdonított, hiszen jól emlékszünk rá, hogy a »Pester Lloyd« a Janszky-ügyben is megfújta a riadót (midőn a »Debreczen« egymaga három sajtópert érdemelt ki) s egyenesen az Albrecht főherceg személye ellen tört, de nyomban vissza is szivta a megirtakat, — tartunk tőle, hogy a »Pester Lloyd« a Jellásichok előtt is kapitulálni fog.

Ha a delegációkban lesz Falk Miksának elég bátorsága ahhoz, hogy megtagadja a közös hadügyminiszter követeleseit s elégtételt fog kérni a megsértett magyar nemzet számára, akkor elhiszszük neki, hogy csakugyan megbotránkoztatta a Jellásichok magaviselete, — de addig csak kötve hiszünk a komának!

„Francziaország erős.“ Freycinet miniszterelnök a tabornokok tiszteletére reggelt adott, a melyre a külföldi katonai attachék is hivatalosak voltak. A csemege felhordásakor Freycinet beszédet tartott, a melyben kiemelte, hogy a jelenlegi hadgyakorlatnak az volt a célja, hogy megvilágítsa a fővezénylet működését. Az eredményből kitűnt, hogy a fővezénylet működése épp úgy biztosítva van, mint a hadtestek és a hadosztályok vezénylete. Beszéde folyamán a miniszterelnök hozzátette, hogy a hadsereg előhaladása, a melyet Európa lát és Francziaország tetszéssel üdvözöl, nemelyekben bizalmat, másokban becsületet kelt, és annak biztonságát szolgáltatja, hogy a köztársaság kormányja, a felületes vál-

tozások daczára, messzetekintő tervekre képes. Senki sem kételkedik ma abban, hogy Francziaország erős. »Tanuságát fogjuk adni, — mondá a miniszter, — hogy okosak is vagyunk. Igyekezni fogunk megőrizni az új helyzetben ama nyugalmat, méltóságot és mérsékletet, melyek a balsors napjaiban előkészítették azt, hogy újra talpra állhattunk.« Ezután a miniszterelnök üdvözölte a külföldi attachékat, kiknek jelenléte ösztönző Francziaországra nézve, valamint bizonyítékát képezi ama békés diszpozícióknak, melyek e nagy gyakorlatokat vezérik. Végül Freycinet felköszöntöt mondott Carnot köztársasági elnökre, S a u s s i e r tabornokra és munkatársaira, végül a hadseregére.

»A havasok királya«

(Janku Ábrahámról.)

Ki ne hallott volna a híres, vagy jobban mondva hirhedt havasi királyról — Janku Ábrahámról? — 1848—49-ben azon emberi szörnyekhez tartozott, kiknek nevéhez átok és vér ragadt örök időkre.

Janku Ábrahám a szabadságharcz ideje alatt Erdélyben, az ugynevezett arany-vidéken a havasi oláhok (móczok) korlátlan parancsnoka s az e vidékeken ott rekedt szerencsétlen más nemzetiségűeknek, tehát nemcsak a magyaroknak, valóságos hóhéra, kinzó ördöge volt!

Mennyire kimagaslanak Janku és többi hiénatársai fölött a magyar szabadsághősök dicső alakjai!

Hogy mi mindent mivel e »nemzetihős« kit román atyáinkiai — fájdalom! — ma 43 év után is dicsőitene nemely dalaikban, azt ez alkalommal nem fogjuk leírni, már csak azért sem, mert a Janku viselt dolgai annyiszor s oly sokféle variácóban vannak már leírva, hogy azokat még egyszer rajzolni nem volna egyeb, mint a már rajzoltaknak új másolatai. Ezek pedig szörnyképek, melyekre ha rátekintesz, elszorul a szived, megfagy a véred, kerül az álmog, mint a lidércnyomás alatt szenvedőt . . .

Hagyjuk tehát ezeket.

Ez alkalommal Janku utolsó életéveiből mondom el néhány apróságot.

Mikor az oláh lázadás után reményében csalatkozva, ábrándképeit füstté válni látta, először elkomorodott, majd meg dühöngni kezdett. Szerencsére nem volt már mivel s nem volt ki ellen! Megkínálták nyugdíjjal s érdemjellel. Nem fogadta el.

engem utól az örömhír, hogy Szapáry gróf reactionárius törvényjavaslata a közigazgatásról megbukott. Már Párisban létünk alatt sejtettem, látván a miniszterelnök kínos vergődését.

Reményemben tehát csalódtam, mert bizván a miniszterelnök kitartásában, visszajövet óhajtottam a kiegészített képviselőház egyik ülésébe bejutni. De az okosabb enged, így hát elestem attól, hogy Szapáry gf. ékesszólásában gyönyörködjem. Sovány vigasztalásom ugyan megmaradt, három görbe szivart nyertem. Egy ügyvéd barátommal fogadtam elutazásom előtt, hogy nem lesz törvénynyé a közigazgatási novella. Tehát majd otthon elszívjuk a három görbe szivart. Éppen hárman voltunk utitársak, egy mameluk, egy pártonkivüli, meg egy függetlenségű. De még nem tudom, vajon a két előbbi elfogadja-e a görbe szivart. Volt ugyan még egy negyedik utitárs is, de az meg politikailag nem jó számításba, mert a F. J. internátus növendéke. De már eddig is bizonyoságot tett róla, hogy jó hazafi. Ugyanis ő is résztvett a Lutter-betiltotta misén, melyet az ifjuság az aradi vértanuk emlékére tartatott. Kaptak is érte dorgatoriumot és notabénét (értsd rossz jegyet.)

Konstanzban hajóra szálltunk, az »Erzsébet«

nevű gőzhajó vitt bennünket a bodeni tavon egész Bregenzig. A napfényes időben tett viziut két óráig tartott, három ország határán haladtunk el, Würtemberg, Bajorország és Tirol határán. — Nem a genfi-tó és nem is a viervaldstätti tó szép vidéke ez, de azért a kevésbé elkényeztetett szem gyönyörködik a panorámában, kivált Lindau körül.

A bodeni-tó kerülete 150 kilométernyi, a Rajna óriási folyammedrének tekinthető.

A hajó elindulása alkalmával az ulmi zenekar indulót játszott a fedélzeten, azután az ulmi »Keltónia« nevű dalos egyesület a zenekar kísérete mellett néhány dalt zengett. Ebéd alatt is játszott a zenekar. A zenekar és a dalos egyesület egy kirándulásban vettek részt, és így jutottunk véletlenségből szerenádoz.

Bregenzbe 1 órákor értünk, itten vasutra szálltunk, hogy az arlbergi pályán Innsbruckig utazhassunk.

Az arlbergi pálya sokban hasonlít a brünigihez, és váltakozó panorámájú havasi vidéken húzódik magas sziklák alatt, merész hidakon és vizesékek mellett számos tuncellen keresztül.

A langeni állomásnál van a leghosszabb tunnel, 10,259 méternyi hosszu, a melyen ke-

— En népem szabadságáért küzdöttem s nem azért, a mivel megkínáltok. Hát így kell az ígéretet beváltani? — Sajnálom, hogy annyira értetlen vért ontottam. Isten irtalmazzon nekem és a szegény román népnek! Eszem elhagy, szellemem elsötétül, talánva vagyok önmagamnak!

E percztől fogva Janku csendes örült volt. Majdnem két évig bolyongott a havasok között — ide len senkisémet láttam.

Az 50-es években s a 60-asak elején leginkább a marosmenti helységeken tartózkodott s az emberek alamizsnájából élt. Öltözete foszlányokra szakadt daróc-köpeny, ugyanily nadrág és opinesből állott. Nagy bozontos fejét hol báránybőrkucesma, hol pedig rongyos, rücskös kalap fődte. Bozontos szakála meglehetősen vad kinézést kölcsönzött arcának. Legkedvesebb itala a pálnka volt. Örökösen mámoros is volt, mert kapott a fratyéktól (tesvérek) inni bővíben. Enni keveset evett. Minden két órában mosakodott a patak vizében, miközben e szavakat mormogá:

— Szeretnék már egyszer egészen tiszta lenni, — ezek a vérfoltok sohasem akarnak már egyszer egészen eltűnni!

Homályba borult szellemét, úgy látszik mégis hántotta a lelkiismeret.

Jellemző, hogy pénzt senkitől, még barátaitól sem fogadott el, Nem tudja mittevé legyen vele. »Adjátok az árváknek«, — mondá »nekem elég kincsem van, de most még nem nyulok hozzá, majd csak akkor, ha megint a szabadságért fogok harcolni!«

Gyulafehérvár kellő közepén, ott hol ma a szép városi sétány terül el, akkoriban néhány akácfa és alacsony tujabokrok állottak. Egy-két fapad is volt ott, melyeken a fáradt vándor szokta magát kipihenni. Itt, ezek alatt az akácfa alatt, a laczikonyhákhoz közel, tartózkodott legszívesebben Janku is, mikor Fehérvárt szerencsétlente látogatásával, mi hetenkintrénde sen kétszer szokott megtörténni.

Egyik hetivásár napján színes pántlikákkal és kakastollal ékített öszegyürt czilinderrel a fején, fakarddal az oldalán lovagolt be az ügyefogyott Janku Fehérvárra. Lovát, melynek minden csontját meg lehet olvasni, a városon keresztül folyó patak egyik fűzfájához kötötte. Aztán — előszedé csutoráját s a szegény párt erővel megitatá pálnkával, melytől a gebe megrázzván fejét — keservesen nyertett. »Ugy Csinka«, — mondá — »csendesesen viseld magadat, míg visszajövök« — s ezzel a »Kreispräsident« ur lakására ment.

resztül 17 perczig halad a gyorsvonat. Nyílt pályán is sok kellemetlenséget okoz a füst és korom, de az alagutakban még jobban éri az ember a vasuton való utazás kellemetlen oldalát. A sok tudós mechanicus és gépész kiküszöbölhetné valahára a kormos locomotivokat, hiszen a villamosság és a sűrített levegő sokszor kiállották a tűzpróbát, és megkímélhetnék az utasokat a kéménysepréstől.

Innen a Landekig húzódó pályatesten láthatók a vasuti építkezés remekei. Hintergasse állomásnál van a 40 méternyi hosszu, 19 m. magas Schanobelhid, a mely csupán műszaki tekintetből épült. Alagutak és merész viaductok szakadatlan sorban váltakoznak egymással. Legmerészebb a 90 m. hosszu, 55 m. magas beboltzott Schmiadtobel-viaduct, azután az ugyancsak ilyen hosszu, szintén beboltzott Höllentobel-Viaduct. A lavinák, hógulyák ellen védekeznek boltozattal, továbbá védő tetőzettel a pályatest mentén. A Wäldlitobel felett vezető 45 m. magas hid egyetlenegy ívezetből áll, melynek átmérője 44 méter, és a melyhez hasonló merész vasuti műnek Közép-Európában nincsen párja.

Strengen mellett a Trisauna-viaduct 230 m. hosszu és 86 m. magas, a felépítése 320,000

A kedélyes öreg ur e sajátságos alak megpillantásánál ugyancsak elnevette magát.

— Mit kíván ön Janku? — kérde.

— Minden rendben van, csak azt akarom veled tudatni, 100 000 emberem harcra készen áll. Egy rövid hét alatt enyém az ország s az én oláh népem szabad, független és hatalmas lesz. Tégedet, ki eddigelé oly hasznos szolgálatokat tettél a nemzeti ügynek, megteszlek helytartómnak.

No hiszen! Elképzelhetjük magunknak azt a hosszú arcot, melyet e szavakra »Kreispräsident« ur vágott.

Janku ment. Felült gebéjére, kihuzta farkdját papírhüvelyéből s neki ügetett a hegyeknek. Jó ideig híret se hallották. Később azonban majdnem veszedelembé döntötte a lakosságot. Gyulafejérvárot az alsó városban éjnek idején a házak közvetlen közelében tüzet rakott, körültánczolta a tüzet, míg eszméletlenül össze nem rogyott. Tánczközben kiabált, fenyegetőzött, hogy így fogja ő fölperzsélni a pogány magyarok minden jószágát. A tüzet szerencsésen eloltották s az ijedségnél egyéb baj nem történt.

Egy más alkalommal a nagy oláh templom harangjait verték félre; mindenki kereste a tüzet, de tűz sehohsem volt. A szerencsétlen Janku, isten tudja, hogy került föl a toronyba, ő rángatta meg a harangokat. Ezentúl szoros felügyelet alá került, mert könnyen fölgyújthatta volna a várost. Annyi bizonyos, hogy pyromániában szenvedett.

Mint iskolás gyermekek, hazamenet meghajgáltuk kövel az egykori »nemzetihóst«. Ez bizony nem volt szép, de megtettük s emlékezem, hogy egy alkalommal betörtük a fejét. Erre aztán dühös lett s másnap pedig midőn mellette haladtunk el, nagy bodzafából készült vízi fecskendővel fogadott, s köztünk meg közte formális csata fejlődött ki, melyből azonban mégis csak mi bontkoztunk ki mint győztesek. Janku a közápor elől a patakba ugrott s a hid alatt kerestett menedéket.

Aztán eltűnt s mi többé nem láttuk, csak azt hallottuk, hogy meghalt. Ott nyugszik Körösbányán jeltelen sírban.

Ogonoszky Ferencz.

BELFÖLD.

Képviselői beszámoló. Dr. Falk Miksa, Arad város orsz. gyűl. képviselője, csütörtökön tartotta beszámoló beszédét választói előtt.

forintba került. Telfszől Innsbruckig fekszik a felső Innvölgy legszebb részlete. A vonat már Landeck mellett vezet az Inn folyón keresztül.

Innsbruckba este 1/7-re érkezünk és a vasutal szemből fekvő Hotel Európába szállunk. Még az nap este megtekintettük a Hofgärtent, udvari kertet és a residentiát, a hol a helytartó székel. Később betértünk a museummal szemből fekvő sörházba, hogy a nemzeti costumeben énekelő tiroli népénekeseket meghallgassuk, és eredeti jodlirozásban gyönyörködhesünk; a műsor egyik felét végig hallgatva, 11 órakor eltávoztunk és felkerestük a díszesen berendezett és villamos fényű Stadt-säleket (restauratio és kávéház).

Másnap augusztus 18-án bementünk a Ferenczrendiek templomába, a hol 28 bronzalak van a templom alapítója, Maximilian korából, tehát a 16-ik századból. Innen a Goldenes Dachot, arany tetős házat, kerestük fel, melyet 1425-ben Frigyes herceg állíttatott, állítólag 30,000 darab aranyból. Végre a főtér, az ugynevezett Mária Terézia-utca és a nagy díszes kapu megtekintése után a városon kívül, magaslaton fekvő és a rómaiak idejéből való Ambras-várat (Schloss Ambras) ejtettük utunkba, a régi kastély 900 éves. A kastély

A szerb püspöki székek. A szerb püspöki zsinat októberben fog Karlóczán összeülni, az üresedésben levő püspöki székek ügyében határozandó. A jelöltek a következők: az új viléki püspökségre Vukadinovits Jostimise zimonyi papot emlegetik, kinek ez idő szerint legtöbb kilátása van. Temesvári püspök Radics Emilian lesz, ki nagy tudós és ismét megnyerte a patriárka kegyét.

A fumei kormányzó lemondása. Zichy Ágost gróf, Fiume városának kormányzója beadta lemondását. Hogy mi készítette a demisszióra, nem tudni. Az Uzelacz-eset és az Ivanossich-eset nem szolgáltatottak okot e lépésre, mert e kínos affairekre a kormányzónak nem lehetett semmiféle ingerenciája.

KÜLFÖLD.

Az éhínség Oroszországban rettenetes arányokat ölt. Orelben oly nagy a nyomor, hogy a szerencsétlenek számára küldött gabonás kocsikat kirabolják s a dulakodásban az emberek megkéselik egymást, csak hogy elébb jussanak kenyérhez. A segélybizottság igen rosszul van szervezve s a szállítványokat rendszeren rossz irányban küldik. A Pobedonosz-czev által alakított segélybizottság csak a kostonorokkal és az alsó klérussal törődik s csak ha ezek jóllaktak, akkor juttat a szegényeknek. A fogházak zsúfolásig telve vannak.

Változás belgrádi képviselőtünkben. Belgrádi diplomáciai képviselőtünkben változás áll küszöbön, a mennyiben br. Thömmel helyébe más és valószínűleg magyar ember fog kinevezetni. A változás oka arra a személyes érintkezésre vezethető vissza, mely gr. Kálnoky és a szerb kormány között legutóbb történt.

Vilmos császár hadseregünkről. Mint egy morvaországi lap jelenti, Vilmos császár beszéde, melyet a hadgyakorlatok befejeztével e hó 7-én Göpfritzben tartott, szó szerint a következőleg hangzik: »Örvendek, hogy újból is alkalmam volt láthatni az osztrák-magyar hadsereg kiváló képzettségét, melylyel fegyverbarátságban és szövetségben állva, bárholonnan és bárki részéről jövő támadásokkal szemben nyugton nézhetünk a jövő elé.«

A delegációk tudvalevőleg november első napjaiban fognak összeülni. Mint Bécsből jelentik, ott az a nézet van elterjedve, hogy a delegációk idei ülészaka csak mintegy három hétig fog tartani.

Harcz Afghanisztánban. Londonban az a hír van elterjedve, hogy az orosz csapatok Afghanisztánba bevonultak és már véres összeütközésre került a sor köztük és az emir csapatja között. Hivatalosan eddig ez a hír nem lett megerősítve.

A román trónörökös házasodik. Ezt hirdetik megint azok a külföldi lapok, a melyeknek legszebb ünnepnapja az, a mikor egy-egy fejedelmi ház sarját megházasítják a — papiroson. Károly román király e hírek szerint azért keresi fel Velenczéből visszatérőben bátyját, Hohenzollern Lipót herceget s a trónörökös édesapját, hogy végképen eldöntse azt az európai pletykát nagyban érdeklő kérdést, ki legyen a trónörökös felesége. A »jól értesültek« azt is tudják, hogy Ferdinánd herceg jeggyürüvel az ujan tér vissza apja országába. Hogy ezt a karikagyürüt nem a szép Vacarescu Helén huzza az ujjára, az többnek látszik a bizonyosnál.

Ujdonságok.

* **Thaly Kálmán** orsz. képviselő, a napokban Gasteinből, hol több heti kurát használt, Pozsonyba érkezett s javában dolgozik ismét »Bercsényi vezér«, a híres kurucz tábornok életrajzán, mely voltaképp a Rákóczi-korszak egy új monografiája. Thaly e nagyszabású történeti művét a tud. akadémia kiadványai számára írja. Két kötet már megjelent s az ujonnan talált nagyfontosságú adatok arra készítetik a jeles történetírót, hogy három kötetre tervezett munkáját még egy kötettel meg bővitse. Thaly évek óta állandó lakást tart Pozsonyban, a csendes Apáczka-utczán, hol az országgyűlési viták fáradsáimait történelmi buvárkodás közben pihen ki.

* **Ahol Kossuthot keresztelték.** A tályai ág. hitv. ev. egyház lelkes hívataltá röpiratot bocsájtott ki »Kérem és köszönet« cím alatt, melyben köszönetet mond mindazoknak, kik rombadülő egyházuk felépítéséhez könyöradományokkal hozzájárultak. Ez az egyház az, melyben Kossuth Lajost kilencven év előtt megkeresztelték. Most már a régi egyházat modern stílusban, csinos külsőbe öltöztették.

* **A vidéki jogakadémiák** színvonalát és tekintélyét nagyban fogja emelni azon intézkedés, hogy az egységes jogi államvizsgát szervezése következtében ezután a vidéki jogakadémiákat végzett joghallgatók az akadémiák székhelyén is megszerezhetik azt a diplomát, mely a kötelező doctoratus elejtése után, egyaránt képesíti a birói, ügyvédi és közigazgatási pályákra, míg a doctoratus egyedül tudományos fokozat lesz. Öszintén óhajtjuk, hogy a szervezet mihamarabb életet nyerjen, mert általa a vidéki jogakadémiák is emelkednének.

* **Egyház.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1891-ik évi szept. hó 13-dik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. — Tárgy: javaslat tárgyában egyházmegyei határozat, nevelőintézeti igazgató részére lakás bérleése, folyó ügyek.

régibb s újabb szárnyaiban vannak elhelyezve a fegyvertár, képtár, régiségtár és a díszterem, melyet spanyol teremnek neveznek, de okát nem tudják adni ezen elkeresztelésnek.

A fegyvertárban régi fegyverzetek, mellvérték, lándzsák, buzogányok, sisak felett alkalmazott 30—35 fontnyi vasálarczok láthatók. Itt mutogatják két példányát a hetes csövű, kis kaliberű ágyuknak, melyeknek hét, nagy fegyvercső alaku csövei egyszerre süttettek el. A mint tehát ebből látható, nem francia találmány a mitrailleuse, hanem magyar. A rugós kocsii találmányán kívül ebben is a magyart illeti meg a dicsőség. A karzatról különféle lobogók csüngenek le, köztük két magyar (egy magyar és egy erdélyi).

A díszterem, melyet spanyol teremnek neveznek, fából kirakott tetőzettel bír, oldalfalain természetesen nagyságú freskók, a melyek a habsburgi fejedelmeket és hercegeket ábrázolják. Alattok kisebb freskók, melyek a Romulus és Remus mondának egyes képeit tüntetik fel.

Az Ambras-kastély műkincseinek nagyobb részét Bécsben őrzik, még pedig a Belveder előtt épült, erről nevezett ambrasi gyűjtemény-tárban. De azért maradt még itt sok műkincs

és értékes régiség. Több drága szekrény, díszes, régi szerkezetű óra és a felső emeleten festmények és rajzok. Sokrates mellképe apró kavicsokból van összeállítva, melyre a vezető következő szavakkal figyelmeztetett: ime a bölcs képe, a ki mondta, hogy tudom, hogy semmit sem tudok. (Ich weiss, dass ich weiss, dass ich nicht weiss.)

Dr. Legányi.

Gondolatok.

A világ egy szélvihar által felkorbácsolt tengerhez hasonlít, vagy azért, mert abban itt-ott kösziklák merednek s örvények kanyarognak és a remegő hajós minduntalan közelebb van a hajótöréshez, mint a meneküléshez, vagy tán azért, mert azon az ártatlanság, igazság és jó erkölcs az indulatok orkánjai és a gonoszságok botrányszikláit miatt szüntelen veszélyben forog s többnyire hajótörést szenved.

A világot a tudósok »siralom völgyének« nevezik, talán azért, mert több itt a megsíratni, mint a nevetni való.

Nagy erény a szerencsével viaskodni; nagy szerencse a szerencse által le nem győzetni.

* **A büdsszentmihályi rablógyilkosság** ügyében csütörtökön hirdette ki a nyíregyházi kir. törvényszék a debreczeni kir. tábla ítéletét Sívágó János vádlott és társai előtt, a kiket az elsőbíró felmentett, s a kik közül a kir. tábla Sívágót életfogytiglani, a többieket pedig 12-10 évi fegyházbüntetés elszénvedésére ítélte. Az ítélethirdetés a nyíregyházi kir. törvényszék által két nappal azelőtt elfoglalt új épületben történt. Mikor Nagy Lajos elnök a marasztaló ítéletet felolvasta, Sívágó az életfogytig tartó fegyház hallatára halálsápadt lett, arca idegesen rángatózni kezdett és remegő hangon felelt az elnök kérdésére: »Szent isten! Ártatlanul ítélnék el. Felebbezek a magas kuriához.« A többi vádlottak, valamint a védők és a kir. ügyész is felebbeztek.

* **Postamesteri tanfolyamok** A budapesti posta- és távirtdaigazgatóság kerületében: Besztercebányán, Budapest-Kőbányán, Egerben, Fiumében, Szolnokon és Vácson; a kassai igazgatóság kerületében: Kassán, Miskolcon és Ungvárt; a nagyszombati igazgatóság kerületében: Brassóban, Kolozsvárt és Maros-Vásárhelyen; a nagyváradi igazgatóság kerületében: Aradon, Nagy-Károlyban és Nagyváradon; a pécsi igazgatóság kerületében: Kolozsvárt, Nagy-Kanisán és Pécsen; a pozsonyi igazgatóság kerületében: Komáromban, Nagy-Szombatban és Rózsahelyen; a soproni igazgatóság kerületében: Győrött, Sopromban és Veszprémben; a temesvári igazgatóság kerületében: Nagy-Becskeken, Szabadkán és Temesvárott; a zágrábi igazgatóság kerületében: Eszék felsővárosban, Károlyvárosban és Varasdon a posta- és távirtdaigazgatóság felügyelőségének tanfolyamára postamesteri, illetve posta- és távirtdaigazgatási tanfolyam nyitattik, mely f. évi okt. 1-től kezdve 1892. jan. végéig fog tartani. Ezen tanfolyamokba felvételtnek oly folyamodók (férfiak és nők), kik legalább 18 évesek, magyar honpolgárok, feddhetlen előéletűek, ép és egészséges testalkatúak, legalább négy középiskolai osztályt, illetve 4 osztályu polgári, vagy ezekkel egyenrangú más iskolát kielégítő eredménnyel végeztek, a magyar (illetve Horvát-Szlavonországok területén a horvát) nyelvben teljesen jártasak, s a kiknek tiszta és olvasható kézirásuk van. A tanfolyamhallgatók tandíjat nem fizetnek, de fenntartásukról maguk tartoznak gondoskodni; — a tanfolyam vezetésével, valamint az oktatással megbízott tisztviselők utasításaihoz mindenben alkalmazkodni és a tanfolyamot rendszeresen látogatni kötelesek, s annak tartamán át a tanfolyam székhelyén levő posta- és távirtdaigazgatási hatóság alá tartoznak. A hallgatók a tanfolyam befejeztével vizsgára bocsáthatnak, s ennek sikeres letétele után postamesteri, illetve posta- és távirtdaigazgatási bizonyítványt kapnak, s feleskettetnek. A sikerrel vizsgázott egyének, mint posta- és távirtdaigazgatási alkalmazhatók s üresedésbe jövő postamesteri állások betöltésénél a folyó évi P. és T. R. Tára 133. számában közölt 31. 989. számú szabályrendelet határozmányai szerint előnyben részesülnek. Azok, kik magukat ezen tanfolyamra felvételnél öhajják, ez iránt sajátkezűleg irt kérvényüket keresztlevéllel, iskolai és a legújabb időről kiállított orvosi és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve, szeptember 25-ig az illetékes posta- és távirtdaigazgatósághoz nyújtják be, megnevezvén abban azon várost, hol a tanfolyamot hallgatni kívánják.

* **Iskolai év megnyitása.** Az általi főreáliskolában az iskolai évet f. hó 14-én nyitja meg Fazekas Sándor igazgató a tanuló ifjúsághoz intézendő ünnepi beszéddel és az iskolai törvények felolvasásával. Ez az iskolai ünnep már az intézetnek új helyiségében t. i. a Korona épületben fog lefolyni, ugyanott fog megkezdődni, valószínűen a megnyitásra következő napon a rendes tanítás, ha ugyan akkorra elkészül a szükséges új pad és megkezdik a még ki sem nevezett 12-ik tanár. — A főreáliskola tanári testülete ugyanis az igazgatót is beleszámítva 10 rendes és 2 helyettes tanárból fog állani, a kik közül ötöt az állam a város régi tanárikarából vett át, névszerint Fazekas Sándor igazgatót, Beczner Frigyes, Harmath Gergelyt, Piribauer Al-

jost és Zimmermann Gyulát, 6 tanári székét részint áthelyezés, részint kinevezés útján töltött be Balugyánszki Béla Jászencsák Sándor, Kardos Albert, Koralliszky Antal, és Laczkó Károly, rendes, továbbá Pálffy József helyettes tanárokkal, míg a 12-ik tanárnak, kire az iskolának az I. osztály párhuzamossá tételével lett szüksége neve még ismeretlen. — Az iskolai megnyitó ünnepén kívül, mely csupán a tanári karra és tanuló ifjúságra szorítkozik lesz később nagyobb szerű átadási ünnep is, a midőn is a kormány képviselője hivatalosan a tervesei az intézetet az eddigi fentartó testülettel, Debreczen városától. — Ez ünnepre, melyet már csak azért is el kellett halasztani, mert a Korona épület még éppen nem alkalmas ünnepelő közönségnek befogadására, nagyban folynak az előkészületek, a mint hogy illik is oly fontos kulturális mozzanatot, minő egy új állami főreáliskolának életbe lépése, méltó fénytel megünnepelni az államnak, a városnak, az intézetnek és a nagy közönségnek egyaránt.

* **Személyi hírek a légből.** Földi nagyságokkal szoktak csak bibelődni a »személyi hírek« általános érdeklődésre számot tartható rovat alatt. Most azonban magasabb régiókból veszünk mi személyi híreket, melyekre igazán el lehet mondani, hogy »légből« kaptak. De mégis igaz, hogy a fecskék megúvná a nyári kvártályt a mi ereszeink alatt, jobb hazába költöztek. A csicsérgő, fecskéfarkú zónások, saját tudósítónk értesülése szerint, tegnap keltek utra, nem hagyván itt egyebet üres fészkeiknél, meg a viszontlátás reményével. — S mintha a fecskék a nyár utolsó melegét is magukkal vitték volna — hüvösen köszöntött be az ősz, elsöpörve a nagyerdő és a vendéglők kerthelyiségeinek életét. A nyár haldokló sóhaja ugyancsak megborzongat bennünket s hideg lehelletével a természet haldoklását juttatja eszünkbe.

* **Négy légy története.** Volt egyszer négy légy s mind a négy légy nagyon megéhezett. Az egyik neki esett egy kolbásznak, melyet nagyon étvágygerjesztőnek látott. De csakhamar megdöglött a légy béglyulásában; mert a kolbász anilinnal volt hamisítva. A második légy a lisztből torkoskodott — gyomorszorulásban mult ki; mert a liszt sulypáttal volt hamisítva. A harmadik légy a tejes köcsögből ivott, s kólikában vészett el nyomorultul; mert a tej mézszel volt hamisítva. — »Mindégy, egyszer úgy is meg kell halni!« gondolta magában a negyedik légy és egy légypapírra repült, melyre egy halálzó volt festve e felirattal »még.« És a negyedik légy ivott a papírról és nem döglött meg; mert a légypapír is meg volt hamisítva.

* **Tízezer forintos adomány.** Helyi közérdeklődés bizottságának e hó 7-én tartott rendes ülésén a kir. tanfelügyelő azon jelentése, hogy Egerben az angol kisasszonyok felügyelete alatt álló nyilvános leányiskola megfelelő bővítésére Zsendovich József apátkanonok, egyházmegyei felügyelő és a közigazgatási bizottság tagja 10,000 frtot adományozott, általános lelkesedést keltett s köszönetet szavaztak neki.

* **Vonatvezető mint — bába.** A magyar államvasutak vonatvezetői nemcsak a menetjegyek átluggatásához értenek, hanem úgy látszik, bába-képző tanfolyamot is látogatnak. Erre lehet következtetni legalább abból az esetből, mely a bécsi vonaton Vöd és Vác között történt. A jegyek nézegetése közben ugyanis a vonatvezető észrevette, hogy egy úri asszonyt a gölya környékez. Óvatosságból tehát ott maradt a folyosón, a coupé közelében. S ezt nagyon helyesen tette, mert csakhamar módjában állt, hogy megmentse az urhölgy életét. A gyermek korai szülés folytán elhalt ugyan, de az anya vérzését a derék vonatvezető elállította általában oly szakavatottságot árult el, hogy az urhölgy valóban neki köszönheti élete megmentését.

* **Kenyer- és zabszállítás.** A Debreczenben és Nagyváradon elhelyezett közöshadseregbeli és honvéd csapatok részére 1892. évben szükséges kenyér- és zabmennyiség szállításának biztosítására a tárgyalás folyó évi szeptember hó 22-én, d. e. 10 órakor a nagyváradi cs. és kir. katonai élelmezési raktárban fog megtartani. Mire különösen a gazd. egyletek, termelők és községek figyelmét a debreczeni keresk. és iparkamara ezennel föl hívja. 1891. szeptember 10.

* **Eljegyzés.** Molcsányi János helybeli ügyvéd leányát Ilonka kisasszonyt eljegyezte az államvasuti üzletvezetőség derek hivatalnok: Horváth Károly.

* **Égő rongy-raktár.** A kadas-utcza 1859. számú házban levő rongy-raktár ma d. e. 10 órakor kigyuladt. Az égő rongyok óriási büzt terjesztettek, melyet az egész városban lehetett érezni. A tűzoltóság csakhamar lokalizálta és elfojtotta a tüzet.

* **Népesedés.** Debreczenben ez évi augusztus 30-tól szeptember 5-ig született ev. ref. törv. fiu 12, leány 8; r. kath. törv. fiu 1; izr. törv. fiu 2; ág. ev. 0; aut. orth. 0. Meghaltak: Ujhelyi Mária 10 hó. ref. bélhurut; Kocsis András 9 hó. ref. bélhurut; özv. Olajos Mihályné 69 év. ref. veselő; Hartstein Gizella 17 év. izr. tüdőgümőkór; Jedlőczy János 68 év. ref. aggkór; Katona Piroska 5 hó. ref. agyvizkór; Lókodi Róza 8 hó. ref. bélhurut; Zónay ? velesz. gyeng.; Boros Julianna 3 hó. ref. bélhurut; Bartha István 74 év. ref. aggkór; Rádai Miklósné 21 éves ref. tüdőgümőkór; Rácz Róza 3 év. ref. bélhurut; Czében ? halv. szül.; Varga Gábor 46 év. ref. tüdőgümőkór; özv. Kalauz Miklósné 60 éves ref. bélhurut; özv. Szilágyi Jánosné 78 év. ref. aggkór; Kiss Juli 10 hó. ref. bélhurut; Harsányi Gáborné 52 év. ref. vérhas; Kovács György 15 év. ref. tüdővész; Deutsch Sándor 17 hó. angolkór; Balog Dezső 9 hó. ref. bélhurut; Szabó Mari 8 hó. ref. bélhurut; Grünwald Mórné 38 év. izr. tüdővész.

* **A papok életkora.** Párisban egy most megjelent könyv az ottani papok életkorával foglalkozik. Ugy találja a könyv szerzője, hogy a párisi papok középszámmal a hatvanhatodik életévét érik meg. Ugyanez a munka a többi foglalkozásokról a következő statisztikát állítja össze. Míg száz pap között negyvenkettő túlte a hatvanhatodik életévét, száz földmives közt ezt az életkort negyven éri meg, a kereskedők közül harminczhárom, katonák közül harminczkilenc, művészek közül huszonnyolc, a tanítók közül huszonhét, az orvosok közül huszonnyolc.

* **Szállítás katonai kórházak részére.** Az egeri és a besztercebányai csapatkórházak részére szükséges élelmi- és gyógyszer szállításának, valamint a kassai, besztercebányai és ungvári kórházaknál szükséges ruhamosás és javításának az 1892. esetleg még további két évre leendő biztosítása céljából a tárgyalás a 6-ik hadtest intézőségénél Kassán f. e. szeptember hó 24-én, d. e. 10 órakor fog megtartani, mely alkalommal csak írásbeli ajánlatok fogadhatnak el. A szállítási feltételek az alulirt kamaránál megtekinthetők. Debreczen 1891. szept. 10. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Az uszály ellen.** Meránban a nyilvános sétahelyekről az uszályt eltiltották. A községtanács új szabályrendeletet alkotott a sétányokra vonatkozólag és e szabályrendet harmadik szakaszában kimondja, hogy a hölgyek, egy a betegek, mint az egészséges emberek tüdejére nézve ártalmas utcai port felverő uszályos ruhákban a sétátra nem léphetnek. A sétányörök ezt a különben udvarias szövegű szakaszt akként hajtják végre, hogy az uszályban megjelenő hölgyeket kivétel nélkül kiutasítják a sétátról. Ennek az intézkedésnek már jelentékeny eredménye is van, amennyiben az uszálydivat Meránban egészen eltűnt.

* **Dalestély.** A debreczeni »Munkás dalegylet« 1891. szeptember hó 19-én, szombaton a »Margit« fürdő disztermében, Kubacka István karnagy vezetésével és Zsiga Józsi zenekara közreműködésével a »zászlóalap javára« táncszal egybekötött dalestélyt rendez. Műsor: »Marseillaise« Rouget de Isletől. »Mariskám« Knahtól. »Élj őseink hazája« Schumantól. »Gondozó« Flotowtól. »Ha meghalok« Mácsaytól. »Loreley« Silchertől. Kezdeté este fél 9 órakor. Belépti-díj személyenként 50 kr. Egyleti alapító és pártoló tagok szabadjegyeiket használhatják. Jegyek előre válthatók: Czech József pénztárnoknál, (Rózsabokor) Kisuj-utca. Kovács József üzletében (Teleky-utca). Este a pénztárnál. Felülfizetések közzönettel vétetnek és hirlapilag nyugtáztatnak.

* **Vasutépítés Bulgáriában.** A Sófia-Perniki 318 kilométer hosszú vasut kiépítésére a bolgár pénzügyminiszter szeptember hó 24-ig terjedő záros határidővel pályázatot hirdet. A versenytárgyalás folyó hó 29-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. A pályázatok a bolgár parlamenti épületben székelő bizottságnál nyújtandók be. Biztosíték 150,000 forint. Miről az érdekelteket a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ezennel értesíti. Debreczen 1891. szeptember 7.

* **Grévy-adomák.** A arany gyapju. Alfonso spanyol király, Grévy köztársasági elnöknek, valami spanyol-francia állami szerződés megkötése alkalmából arany gyapjut küldött, a mely tudvalevőleg a legmagasabb spanyol kitüntetés és a legfényesebb szertartások mellett szokták átnyújtani. De a rendjelért 25,000 frank díj jár. Ezt azonban Grévy csak akkor tudta meg, midőn a rendjelt elfogadta és a madridi francia nagykövét már meg is köszönte a spanyol királynak a kitüntetést. A díjat az aranygyapjas-rend átnyújtási ünnepélyénél szokták lefizetni. Grévy ezt hallván, az utolsó pillanatban visszaakarta utasítani a gyapjut és nem akart elmenni a szertartásra, pedig már az udvari méltóságok és államférfiak összeseregelve várták.

— Miért nem mondták meg ezt előbb, — jegyzi meg Grévy — akkor én nem fogadtam volna el ezt az aranygyapjat. Mire való is az! 25,000 frank! Valóban drága mulatság. Nem, és nem fizetem ki!

A miniszterek egészen meg voltak lepve e fordulat miatt és nem tudták hamarjában, hogy mit csináljanak.

— Ha a spanyol király tudta volna ezt — jegyzi meg a miniszterelnök — mindenesetre a sajátjából kifizette volna e 25,000 frankot.

— Jól is tette volna — vág közbe Grévy. Végre aztán úgy intézték el a dolgot, hosszas huzavona után, hogy az állami titkos alaphól fizették ki az aranygyapju árát, mire aztán Grévyt az előirt nagy spanyol szertartások között feldíszítették az aranygyapjuval. A köztársaság elnöke pedig elégtelen mosolygott az ügy ekként való elintézésén. De alig hogy vége lett a szertartásnak, rögtön kis unokája szobájába ment.

— Itt van, kicsikém, egy játékszer, nagyon szép és olcsó — ezzel a kis gyermek nyakába akasztotta a legnagyobb spanyol rendjelet.

A flegmatikus Grévy. Az imént elhunyt köztársasági elnök flegmáját jellemzi a következő párbeszéd: Testvére hírül vitte neki, hogy megakarják választani köztársasági elnöknek.

— Jules, kelj fel!
— Miért?
— Az elnök lemondott.
— Tudom.
— Téged fognak megválasztani elnöknek.
— Valószínűleg.
— Tehát kejj fel!
— Eh mit, alhatom még egy órát. — Ezzel a másik oldalára fordult és tovább aludt.

— Elnök ur! — kérdé egykor tőle az igazságügyi miniszter, midőn a szocialista zavargások kitöréssel fenyegettek — mit tanácsol most nekem?

— Hagyja, kérem. — jegyzi meg az elnök — meg kell igérni mindent és nem kell tenni semmit.

Eladó ondódiföld.

A kis-várad-utcazi 2094-ik sorszámú házutáni 2 és 1/4 nyilas területű ondódi szántó föld, szabad kézből eladó. — Bővebb értesítés nyerhető ügyvédi irodámban.

Szabó Antal

ügyvéd, Nagy-uj-utca.

Irodalom és művészet.

Edison mint költő. Edison, a nagy amerikai feltaláló, a költők sorába lépett. Mr. Lathrop-pal szövetkezve, egy regényen dolgo-

zik, mely a villamosság csodájának dicsőítésével foglalkozik. Edisonnak célja, hogy leírja a villamosság jövőjét, a mint az a huszonötödik században az emberiség életét megváltoztatja. Edison maga akarja az illusztrációkat könyvéhez készíteni.

Tót irodalmi társaság. Nagyszombatból írják: Az itt székelő szent Adalbert-ról nevezett kath. tót irodalmi társaság a napokban tartotta XIV. évi nagygyűlését Klempa Simon nagyszombati kanonok elnöklete alatt, több mint 100 tag részvétele mellett, kik túlnyomóan papok és földművelőkből teltek ki. Van az egyesületnek 5217 tagja, kik közül kétharmadrész földműves. Az évi tagsági díj 1 forint, melyért egy terjedelmes naptárt és két képies munkát kapnak a tagok. Az egyesület vagyona jelenleg éppen százezer frt készpénzben és különböző kiadványokba fektetve. Az egyesület kiadványai, különféle imakönyvek, roppant elterjedésnek örvendenek, a melyekért évi 8—10 ezer forintot fizet ki a tót társulat bécsi német nyomdáknak, a most készülő tót szentírás nyomtatásáért pedig külön 12 ezer frt tót pénz fog kivándorolni Bécsnek városába. Óhajtható lenne, hogy az új primás, a ki állásánál fogva védnöke a társulatnak, a bécsi utat elzárva, Magyarországra felé terelne a tót kath. urakat. Óhajtható volna továbbá, hogy ily népies irodalmi egyesület magyar vidékeken is létesüljön.

TÖRVÉNYSZÉK

A »Tipografia« sajtópöre. A »Tipografia« című nyomdász szaklap a múlt évi sztrájk alkalmával »Erkölcsi halottaink« felirattal gyászkeretben közölte azoknak a szedőknek névsorát, a kik a sztrájkban részt nem vettek. Az így megbélyegzettek közül a Franklin-társulat 33 szedője sajtóügyi feljelentést tett Zaka Lajos ellen, a ki a »Tipografiát« szerkeszti s a fentebb említett inkriminált cikket írta. — A végtárgyaláson Zakát 33 rendbeli becsület-sértés vétsége miatt elítélték háromhavi fegyházra és háromszáz forint pénzbírságra. Zaka semmisségi panaszt jelentett be s négy rendbeli kifogással élt a végtárgyaláson történtek ellen. A többi közt azt hozza fel semmisségi ok gyanánt, hogy az egyik tanu német nyelven beszélt, ő nem ért egy szót németül. Megjegyzendő, hogy Zaka a végtárgyalás folyamán azt is kijelentette, hogy a »Tipografia« »Guttenberg« című mellékletét is ő szerkeszti s a fordítást is jórészt maga végzi. A kir. kuria dr. Székely Ferencz bíró előadása után a semmisségi panaszt elvetette.

Ítélet a csabai lázongók ügyében. A békés-gyulai kir. törvényszék Nagy Krekács Mihályt és Opsuszt Pált, mint a kikre rábizonyult, hogy Sztraka György főszolgabíróót ökö ütötték le s vezetői voltak a lázongásnak, öt-öt évi fegyházra, Szlovák Tóth Mártont hatóság és magánosok elleni erőszak büntetéseért három évi fegyházra, Sznoped Györgyöt négy évi börtönre, Zdolik Andrást négy évi fegyházra, Iván Jánost három évi fegyházra. Uj-szely Jánost és Maján Jánost egy évi börtönre Galó Andrást két évi fegyházra, Szánkó Mihályt másfél évi börtönre, Pluhár Györgyöt, a munkáskör volt elnökét két évi börtönre, Seben Jánost két évi börtönre ítélte; a többieket, összesen 30 vádlottat hattól 12 hónapig terjedő börtönbüntetésre ítélte. Tíz vádlottat a törvényszék fölmentett. Az elítélt vádlottak egyébként mindnyájan felebbezetek a kir. ügyész szintén.

Közgazdaság.

A sertésorbáncz ellen nagyon hasznosnak találták a vasgáliczot, melyet hónaponta 4 napon keresztül porrá zuzott állapotban keverünk a takarmányhoz: Egy felnőt állatnak naponként fél kávés kanállal, 3 hónapon aluli malacznak pedig egy kis késhegygyel és ezen két kör között levőknek e két mennyiség között levő arányos mennyiséget adunk. Egy gyakorló gazda ezen eljárást 2 éve használja és azóta egyetlenegy megbetegedés sem fordult elő nála.

A buzakorpa azok közé a takarmánnyok közé tartozik, melyeket mindig drágábban fizetünk meg, mint a tápláló értékének megfelelő. Ennek oka részben az, hogy a buzakorpa nemcsak takarmánynak jó, hanem diétikus tekintetben is ajánlható. Kitént ugyanis, hogy a korpa az emésztő szervek izgatott állapotát gyöngíti. A boni kísérleti állomáson foglalkoztak azzal a kérdéssel is vajjon nem magyarázható-e ki az ár magassága a táplálóanyagok könnyű emészhetőségéből. És csakugyan e kísérletek szerint a protein, vagyis a husképző anyagok felette gyorsan szívódnak fel és így nagyon könnyen emészthetők. Megemlítjük még ez alkalommal, hogy a malmokban a szemet, őrlés előtt, alapos tisztításnak teszik ki s így melléktermékül, a malomporon kívül, meglehetősen sok gyommagvat is kapnak, melyet rendszeren a korpához szoktak vegyíteni. A malomipar temérdek sok üszögspórát tartalmazván, az állat egészségét veszélyezteti és az anyarozással együtt elvetelésre vezet, a gyommagvak emésztetlenül nemnek át a gyomron és a föld elgyomosodását siettetik. A korpa megvizsgálatása e szeriut nagyon ajánlatos, még pedig úgy a malomporra, mint a gyommagvakra nézve. E tekintetben legjobb módszer Weinzierl dr. eljárása a bécsi magvizsgáló állomáson. A korpa beszerzését illetőleg a tulajdonosok tavaszra is most kössenek egyezményt, mert a korpa tavasszal 50—100 krajczárral szokott drágább lenni mint őszszel.

Köbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 10.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli sulyban) —, —, —. 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg. sulyban) —, —, —. 3) Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 48.—48.50 4) Fialat közép (páronként 251—320 klg, sulyban) 49.—49.50 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) 51.—52.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) —, —, —. 7) Közép (páronként 220—280 klg, sulyban) —, —, —. 8) Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 49.—51.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban, 47.—48.— 10) Közép (páronként 220—260 klg. sulyban) 47.—48.— 11) Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 48.—48.50— Sertés létszám: szept. 8 napján volt készlet 142,394 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizalalni való sertés —, —, —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtattott 1931 drb.

Budapesti gabonatözsde. Szeptember 11-én. Buza őszre 10.35 pénz, 10.37 áru. Tengeri 1891. jul.—aug. 5.81 pénz, 5.83 áru. Zab őszre 5.83 pénz, 5.85 áru. — Káposztarepcze aug.—szept. 14.15 pénz, 14.25 áru.

Debreczeni ingatlanok forgalma

a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi szept. 5-től szept. 12-ig.

Magyar József és neje Papp Erzsébet veszik Papp Zsuzsánna Vas Andrásné és társai újföld illetőséget 300 frtért.

Dr. Szikszay Imre veszi Oláh Mihály és neje Kovács Zsuzsánna tégláskerti luczernását 500 frtért.

Szobotka Venczel veszi özv. Barta J.-né Tolvaj Erzsébet házat 1600 frtért.

Balló József és neje Czina Juliánna veszik Aranyos János csapókeri szőlőjét holtigtartó teljes ellátás kötelezettségeért.

Mezei Ferencz és neje Fogarasi Zsuzsánna veszik Tolvaj József és neje Fekete Juliánna újföldét 1047 frt 80 krért.

Kállai Sára és neje Borsos Zsuzsánna veszik Tolvaj Zsuzsánna Lőrincz Mihályné és társai házat 1350 frtért.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

NYILT-TÉR.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, ugy ezen víz, valamint egyéb ásvány vizek használata után:

MATTONI-FELD
GISSHÜBLER
SÁVANYU-KÚT

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudenicus (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőségére szolgál, a hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. Loeschner udvari tanácsos monográfiája Giesshübler Pusehtelnről.)

MAJOLIKA KÁLYHÁK,

míg a készlet tart,

gyári áron alól

adatnak el,

SZENT-KIRÁLYI TIVADAR

mű-ipar árú üzletében.

Régi kályhák javítása elvállaltatik.

407 2.

ELADÓ

ujföldi tanyabirtok.

Az északkeleti vaspálya szomszédságában az 5-ik órháznál, 62 katasztrális hold föld, jó karban levő gazdasági épületekkel ellátva, eladó.

Értekezhetni Czegléd-utcán, az ev. ref. új templom közelében, 148-ik szám alatt, a tulajdonossal.

397

5-2.

Eladó ház és föld.

Darabos-utca 1000-ik ház szám alatt levő utcára, **15 öl széles, 8 szobából álló ház**, építésre különösen alkalmas telekkel, Ondódi (Czuczsa) 40 öl földjével, mely tanyai épülettel is el van látva, avagy a nélkül is eladó. Megjegyzendő, hogy a házteleknek fele is megvehető. — Értekezhetni a fentjelzett házszám alatt lakó tulajdonossal.

406 3-2.

JÉGHIDEG VÍZ

a „Margit“ fürdőben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy fürdőintézetemet a legújabb vívmányú **hidegvíz szivattyúval** szereltem fel és azon kellemes helyzetben vagyok, hogy

zuhany-termemet

jéghidegségű zuhanyokkal és a hidegvíz Bazint is jéghidegvízzel láthatom el

Gőzfürdő-jegy a pénztárnál . . . . . 60 kr.

Helyi vonaton váltva, jövet-menet jeggyel . . 65 kr.

Zuhany-jegy a pénztárnál. . . . . 30 kr.

Helyi vonaton váltva, jövet-menet jeggyel . . 44 kr.

A nagyérdemű közönség tömeges látogatását kéri

401 —2

tisztelettel

a tulajdonos

Meghívás.

A H.-HADHÁZI KÖZBIRTOKOSSÁG

f. évi október 11-én délelőtt 10 órakor

H.-HADHÁZ KÖZSÉG GYÜLÉS-TERMÉBEN

RENDES KÖZGYÜLÉST

tart, melyre az érdekelt birtokosok ezennel meghívottak.

TÁRGY:

1. A választmány által elfogadott folyó évi költségelirányzat felolvasása.

2. Sallay József birtokossági volt pénztárnok 1888. 1889. és 1890. évi számadásai megvizsgálásáról beterjesztett számvevői jelentés tárgyalása.

3. Hadházy Endre közbirtokosnak a »Pesti kereskedelmi bank«-nál levő tartozás lefizetése tárgyában hozott ^{105/125} 1891. sz. választmányi határozat ellen beadott felebbezése.

H-Hadház, 1891. szeptember 10.

Tatár Gábor,
közbirt. jegyző.

Poroszlay Zoltán,
közbirt. elnök.

416. 2-1.

LAEHNE-INTÉZET

SOPRONBAN.

Nyilvánossági joggal bíró 4 elemi és 6 gimnázialis osztály. Reáliskolai és VII. osztálybeli növendékek előkészítése.

Uj növendékek a szünidői két hónapon is fölvétetnek.

Értesítővel, prospektussal szívesen szolgál

282

14-14

az intézet igazgatósága.

A közgazdasági bank

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

működését folyó évi szeptember hó 14-én
megkezdi.

Az intézet üzletköre:

1. Váltó leszámítolás,
2. jelzálogos kölcsönök nyújtása,
3. előlegezések értékpapírokra, részvényekre, ezüst- és aranyneműekre,
4. pénzeknek kamatozásra való átvétele betéti könyvekre és check számlára,
5. értékpapírok, szelvények, aranypénzek, külföldi bank-jegyek és utalványok vétele és eladása.
6. incasso üzlet,
7. közvetítési és bizományi üzlet,
8. sorsjegyeknek részletfizetésre leendő eladása,
9. hiteltulajdonosi körök megalakítása,
10. tőzsdei megbízások átvétele.

Igazgatóság:

Dr. Király Ferencz, országgyűlési képviselő.
Dr. Münich Aurél, országgyűlési képviselő.
Mayer Emil, az »István« gőzm. társ. igazgatója.
Feischl Károly, nagykereskedő.
Buday József, földbirtokos.
Komlóssy Dezső, ny. törvényszéki bíró.
Lukács Armin, hasonló nevű cég főnöke.

Ügyvezető: **KÖVY LAJOS.**

HIVATALOS ÓRÁK:

d. e. 9—1-ig, d. u. 3—5-ig, vasár- és ünnepnapokat kivéve.

416 **Üzlethelyiség:** 2—1

Tisza-palota, Szabó Lajos fia nagykereskedők mellett.

Naponként érkeznek raktárra

szébbnél-szebb **ujdonságok** a
közelgő őszi idényre u. m.:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

keskeny zsinór- és tollidiszek
fekete divatkelmek

SZINES SELYMEK

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Különös szép választékban:

szőnyegek

BUTORSZÖVET, FÜGGÖNYÖK

ágy s asztalterítők

melyeket igen olcsón és szabott
árakon ajánlunk a n. é. vevő
közönségnek.

SZABÓ LAJOS FIAI

Debreczen, Rózsater.

401

9

A hirneves

Bain Bruel de Rivaire fréres

cégtől szállítok vám- és portómentesen **valódi francia**

COGNAC-ot

az Osztrák-Magyar-monarchia bármely helyére utánvét mellett; **9 frtért egy 4 literes palaczkkal, avagy 6 frtért 3 drb 3/4 literes üveggel kosárkába csomagolva.** — Ajánlok továbbá legfinomabb, hamisítatlan

Malaga bort

4 literenként ára 4 frt 90 kr vagy 3 üveggel kosárban 3 frt 75 kr.

R. MAITI CAPODISTRIA.

392 10—5

Képes Családi Lapok

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: **Dr. Tolnai Lajos.** — Főmunkatárs: **Dr. Várad Antal.**

Felölts szerkesztő és kiadótulajdonos: **Dr. Murányi Ármin.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

a »Hölgyek Lapja« című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:
Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A »Képes Családi Lapok« című hetilap új negyedbe lép. A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezőjét, a magyar művelt családoknak e szellemi kincsét még a következő írók és írónők támogatják: *Jókai Mór, Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Dalmady Győző, Mikszáth Kálmán, Komócsi József, Temérdek (Jeszenszky Danó), dr. Prém József, dr. Sziklai János, Inczédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János, Tölgyesi Mihály, Vértessy Gyula, Méry Károly, dr. Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Csorba Palotay Ákos stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay-Benitzky Irma, Harmath Lajza, Hevessiné-Sikor Margit, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Mericzay-Karossa Irma, Erzsike stb stb.*

A »Képes Családi Lapok« az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélénkebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli: képei a jelen eseményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

»Hölgyek Lapja« című havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonynak valóságos szellemi titkára, a mennyiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, kertészet, a háztartás s a konyha terén nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be ne avatná!

Ragénymelléklete külön beköthető négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az előfizetőt.

A »Képes Családi Lapok«-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közleményekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, számkoczká- és ponttalányokkal és szőrejtményekkel, melyeknek megfőjtői értékes jutalmakat kapnak.

A »Képes Családi Lapok« gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap: éppen azért bizton számíthatunk minden honfi és honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 40 krajczár csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak 4 regényt; és a ki 3 frt előfizetési összeget és 30 kr, csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküld, annak két eredeti regényt küld ajánlva jutalmul.

A ki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Megrendelhető postautalványon minden postahivatalnál és minden könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a »Képes Családi Lapok« kiadóhivatala Budapest, Nagykorona-utca 20. szám

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

410 5—1

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa
 czégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség becses tudomására hozni, hogy a jelen

ősz és téli

évadra a legújabb divatkelmek dus választékban raktárra érkeztek,

melyekből kívánatra saját ujonnan berendezett divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakképzett erők által izlésteljesen és jutányosan állítatunk elő.

Vászon, kész fehérnemű és szőnyeg

413 nagy raktárunk 2

Menyasszonyi kelengyék

kiállításához teljes választékot nyújt.

Clayton és Shuttleworth bizományi raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle EREDETI

BAKER ROSTÁK

üszög tisztítóval vagy a nélkül, vasrámás fonott szitákkal,

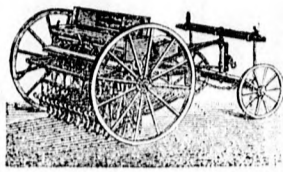
Konkolyozók (Trieur)

konkoly, bükköny, vadzab stb. kiválasztására.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH-féle EREDETI

SORBAVETŐGÉPEK,

u. m. „Universal-Drill“ és legújabban javított „Junior-Drill“, továbbá „New-Hungaria-Drill“

továbbá »Sack« rendszerű egyetemes azélékek, — több rendbeli kétbarázdás ekék, vasboronák és mindennemű gazdasági gépek és felszerelések a legjutányosabb gyári árak mellett és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

BAUER és TÁRSA

gazdasági géposarnokában
DEBRECZENBEN

Gyár és iroda: N.-Péterfia 871. sz. (telefon összeköttetés).
 Raktár: N.-Péterfia 853. sz. (helyi vasut megálló).

Ujonnan berendezett gazdasági gépgyára mindennemű gépek és szivattyúk javítását, kazánkovács- és vasesztergályos munkát szakszerűen, gyorsan és jutányosan teljesít.
 314 16

Levél- és sítványozim: Bauer gépgyára Debreczen.

Legújabban szabadalmazott

m o s ó g é p e k,
kerti lóczák,
KERTI BUTOROK,
 jégszekrények,
 TIZEDES MÉRLEGEK,
 mezőgazdasági eszközök,
 „PERONOSPORA“
 (SZŐLŐ PENÉSZGOMBA)
 FECSKENDŐK,
 vas- és kátránytető-lemezek,
 valódi „FUCHS“-féle
 rokas jegyü szerszámok
 minden iparághoz.
 Minden vasáruba vágó cikkek
 legolcsóbb beszerzési forrása.
 Képes árlap, kívánatra, bérmentve küldetik.

TÓTH GYULA

402 100—84 ELŐBB
 TÓTH LAJOS ÉS TÁRSA
 vaskereskedése Debreczen, főpiacz városház és czepléd-utca sarkán.

